Vreme: 06.07.2026 19:20
Medij: b92.net
Link: https://www.b92.net/info/politika/248058/ek-dala-preporuku-savetu-eu-da-otvori-klaster-3-u-
Autori: Tanjug
Teme: Pregovaračka poglavlja i klasteri u Pregovorima Srbije sa EU; Evropska unija i Rusija

Naslov: EK dala preporuku Savetu EU da u julu otvori Klaster 3 u pregovorima sa Srbijom

6931

Evropska komisija dala je preporuku Savetu EU da bi u julu trebalo da se otvori Klaster 3 u pregovorima sa Srbijom, a uzimajući u obzir napore Srbije u ključnim pitanjima i to što je trenutno obezbeđena ukupna ravnoteža neophodna za taj korak.

U non-pejperu, u koji je Tanjug imao uvid, navodi se da se preporuka daje na osnovu nedavnih dešavanja u Srbiji relevantnim za Klaster 3, koji se odnosi na konkurentnost i inkluzivni rast. Podseća se da Klaster 3 obuhvata osam poglavlja, od kojih je pet već otvoreno u skladu sa prethodnom metodologijom proširenja, a da je za preostala tri poglavlja, Komisija procenila da je Srbija ispunila merila za otvaranje poglavlja 19 (Socijalna politika i zapošljavanje) i poglavlja 16 (Oporezivanje) u 2020. i 2021. godini, dok za poglavlje 10 (Digitalna transformacija i mediji), nisu utvrđena merila za otvaranje. Nacrt zajedničkog stava (DCP) za poglavlje 10 je u Savetu od 2021. godine, a za poglavlja 16 i 19 od januara 2025. godine. "Shodno tome, više od četiri godine, Komisija je dosledno procenjivala da je, sa tehničke perspektive, Klaster 3 spreman za otvaranje. U skladu sa pregovaračkim okvirom koji je odobren u januaru 2014. godine, revidiranom metodologijom proširenja koju je Savet odobrio u martu 2020. godine i njenom primenom na Srbiju, koju je Savet odobrio u maju 2021. godine, napredak u pregovorima o pristupanju mora ostati uravnotežen napretkom u okviru poglavlja o vladavini prava i normalizacijom odnosa sa Kosovom* ", navodi se u nezvaničnom dokumentu. Radi olakšavanja diskusija u Savetu o otvaranju Klastera 3, nezvanični dokument koji je pripremila Srbija distribuiran je državama članicama u novembru 2024. godine, u kojem je izložen skup mera za rešavanje zabrinutosti država članica u vezi sa posvećenošću Srbije njenom putu ka EU, navodi EK i ističe da su se ove mere proširile izvan osnovnih principa i dijaloga Beograd-Priština, uključujući pre svega spoljnu, energetsku i viznu politiku. "Ove mere su stoga van obima samog klastera 3. Treba napomenuti da takva razmatranja nisu razmatrana kada se razmatralo otvaranje klastera za druge zemlje kandidate", podseća se u non-pejperu. Naglašava se i da je Srbija nedavno sprovela značajne elemente obaveza sadržanih u svom nezvaničnom dokumentu. "Nedavni događaji su ponovo usmerili pažnju na četiri ključna prioriteta: 1. poništavanje problematičnih amandmana na ključne pravosudne zakone usvojene u januaru 2026. godine u skladu sa preporukama Venecijanske komisije o ovim amandmanima, 2. sloboda medija, a posebno imenovanje novog Saveta Regulatornog tela za elektronske medije (REM), 3. izborni okvir i 4. usklađivanje sa Zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom (ZSBP) EU. Ove ključne prioritete istakle su države članice EU i Evropska komisija, između ostalog i povodom Samita EU-Zapadni Balkan u Tivtu 5. juna 2026. godine. U tekstu se dalje detaljno obaveštava Savet o napretku vezana za pomenute prioritete, pre svega da je Srbija u potpunosti sprovela sve preporuke Venecijanske komisije koje su zahtevale hitnu nadležnost, kako u pogledu zakonodavnih, tako i nezakonodavnih aspekata. Zatim da je deblokirala dugogodišnji zastoj u osnivanju novog Saveta REM-a, koji traje od novembra 2024. godine, budući da je skupštinski odbor za kulturu i informisanje 25. juna podržao predlog poslanika opozicije da se 4 kandidata koji su podneli ostavke krajem 2025. godine pozovu da se vrate u Savet i vratio statut REM-a i pozvao novi Savet REM-a da sastavi novi statut, a obustavio je i postupak predlaganja kandidata za Savet REM-a u ime nacionalnih saveta manjina (NSM) dok se izbori za nove NSM ne održe na jesen ove godine, što je EK procenila da je razuman korak u rešavanju sporne nominacije devetog člana

Saveta REM-a. Ocenjeno je i da je izborna reforma Srbije tokom 2026. godine ostvarila značajan napredak u rešavanju ključnih preporuka ODIHR-a u vezi sa revizijom zakonodavstva relevantnog za izborni okvir tako što su usvojene izmene četiri zakona vezana za izbore, u pripremi su još dva važna i značajna zakona o kojima je Srbija dobila mišljenja ODIHR-a, a značajan napredak je postignut i u reviziji biračkog spiska. Kada se radi o četvrtom prioritetu i usklađenosti sa Zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom, navodi se da ona od 3. jula iznosi 63 odsto što je značajan napredak u odnosu na prethodnih 46 odsto, što je bio najniži nivo od početka pregovora o pristupanju sa Srbijom. "Stopa usklađenosti nije pokazala konstantan trend rasta tokom vremena. Srbija nastavlja da pribegava retroaktivnom usklađivanju. Trenutno se ne usklađuje sa izjavama visokog predstavnika u ime EU i restriktivnim merama EU protiv Rusije, Belorusije i Kine. Uprkos činjenici da se Srbija još uvek nije uskladila sa sankcijama EU protiv Rusije u vezi sa njenom agresijom na Ukrajinu, Srbija sarađuje sa EU u suzbijanju zaobilaženja sankcija, pruža značajnu podršku Ukrajini i intenzivirala je saradnju sa Ukrajinom, uključujući i kontakte na najvišim nivoima", navodi se u dokumentu. Što se tiče ispunjavanja ostalih kriterijuma, ističe se posvećenost ispunjavanju privremenih kriterijuma vladavine prava i ubrzavanju priprema za članstvo, kao i da su i dalje potrebni dodatni napori. "Neke reforme su ubrzane od početka 2026. godine, uz podršku osnivanja novog operativnog tima, posebno u pogledu zakonodavnog i strateškog pripremnog rada. Što se tiče cilja ispunjavanja privremenih kriterijuma za vladavinu prava u vezi sa poglavljima 23 i 24 Srbija je sastavila i usvojila dva 'operativna plana' sa spiskom zakona i strategija i nedavno se konsultovala sa Komisijom o nekoliko nacrta zakona i strategija", navodi se u dokumentu. Kada se radi o dijalogu Beograda i Prištine EK navodi da Beograd nastavlja da učestvuje u dijalogu koji posreduje EU, a kada je u pitanju energetika Srbija je pokazala posvećenost diverzifikaciji od ruskog gasa, izlažući ambicioznu infrastrukturnu agendu za otvaranje novih pravaca snabdevanja i jačanje postojećih, a postigla je i napredak u svojoj obavezi da ima jednog operatora prenosnog sistema koji bi upravljao celom prenosnom mrežom, posebno pokretanjem priprema za izgradnju novog gasovoda koji će zameniti deo mreže u većinskom vlasništvu ruskog Gasproma. "U oblasti vizne politike i ekstradicije EK jee ocenila da je Srbija ispunila više od svoje izrečene nezvanične obaveze o usklađivanju svog viznog režima sa režimom EU, uskladivši svoju listu sa četiri umesto tri zemlje. "Srbija takođe sarađuje sa Komisijom po pitanjima vezanim za dodelu srpskog državljanstva ruskim državljanima putem posebnog postupka, što će zahtevati dalje praćenje. Što se tiče politike ekstradicije, nisu prijavljeni dalji kontroverzni slučajevi koji bi ukazivali na odstupanje od standarda EU i međunarodnih standarda", navodi EK. Evropska komisija, navodi se u non-pejperu, naglašava i da će nastaviti da bude snažno angažovana kako bi se osiguralo da Srbija sprovede reforme.